

**Výsledky stanovení
SPF a UVA-PF
Doporučení Komise 2006/647/ES**

**RNDr. Hana Bendová
Ing. Marie Rádlová**

**oddělení Laboratoří biomedicíny
Státní zdravotní ústav Praha**

Vývoj testování SPF

- první známé studie zabývající se stanovením SPF (Sun Protection Factor) nebo IP (Index of Protection) probíhaly již od roku 1930 a byly publikovány v roce 1940 a v roce 1950
- postupné vytváření norem
USA 1978, Německo 1984, Austrálie 1986, Japonsko 1991 (testování voděodolnosti)
- rozdílné zdroje záření vedly k rozdílným výsledkům (revize, zpřesňování)

Evropská Unie

- International Sun Protection Factor (SPF) Test Method (poslední revize 2006), COLIPA

Legislativní požadavky

z.č. 102/2001 Sb., o obecné bezpečnosti výrobků
směrnice Rady 92/59/EHS, nařízení Rady (EHS) č.339/93

§ 3, odstavec (5)

pokud nelze uplatnit odst. (2), (3), (4), výrobek se posuzuje podle:

- a) české technické normy, která přejímá jinou příslušnou evropskou normu než uvedenou v odst. (4)
- b) národní technické normy ČS EU, ve kterém je výrobek uveden na trh
- c) **doporučení Komise stanovující pokyny pro posuzování bezpečnosti výrobku**
- d) pravidel správné praxe bezpečnosti výrobku uplatňovaných v příslušném oboru
- e) stavu vědy a techniky
- f) rozumného očekávání spotřebitele týkajícího se bezpečnosti

Legislativní požadavky

Doporučení Komise 2006/647/ES

o účinnosti prostředků na ochranu proti slunečnímu záření

- definice „sunscreens“, minimální účinnost pro UVB (SPF = 6)
- povinně ochrana i pro UVA, musí tvořit 1/3 SPF pro UVB
- metodiky *in vivo* pro stanovení SPF a UVA-PF
- metodiky *in vitro* musí poskytovat srovnatelné výsledky
- aplikovat dostatečné množství 2 mg/cm² - 6 čajových lžiček
- jednoduché a srozumitelné značení pro spotřebitele

Doporučení Komise 2006/647/ES

Značení prostředků ke slunění

Zákaz tvrzení:

- ⇒ 100% ochrana před UV zářením: "sunblock", "úplná ochrana"...
- ⇒ opakovaná aplikace není nutná: "celodenní ochrana"

Doporučená tvrzení:

- ⇒ "Nezůstávejte na slunci příliš dlouho, i když jste použili prostředky na ochranu proti slunečnímu záření".
- ⇒ "Nevystavujte kojence a malé děti přímému slunci".
- ⇒ "Nadměrná expozice slunci představuje vážné zdravotní riziko".

Pokyny k použití:

- ⇒ "Aplikujte prostředek před zahájením slunění".
- ⇒ "K udržení ochrany aplikaci opakujte, zejména při pocení, po koupání nebo osušení ručníkem".

Doporučení Komise 2006/647/ES

Značení prostředků ke slunění - piktogramy

Vyvarujte se slunečnímu záření v době poledne.

Nevystavujte kojence a malé děti přímému slunci.

Chraňte se oděvem, klobouk a brýle poskytují další ochranu.

Doporučení Komise 2006/647/ES

Značení prostředků ke slunění - piktogramy

Aplikujte ochranné prostředky v dostatečném množství a opakovaně.

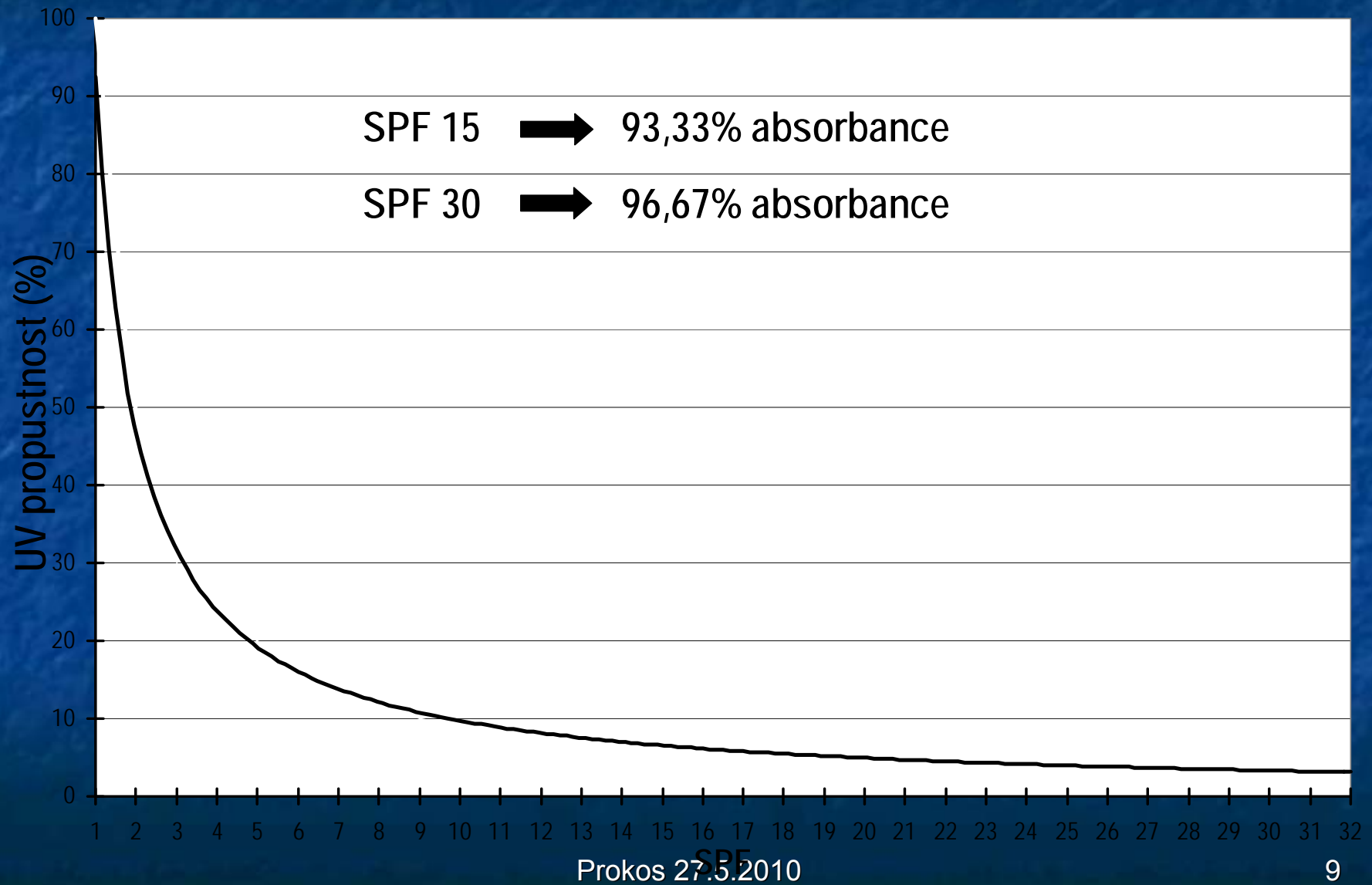
Prostředek poskytuje ochranu proti UVA v požadované výši.

Doporučení Komise 2006/647/ES

<i>kategorie na výrobku</i>	<i>SPF na výrobku</i>	<i>SPF naměřený</i>	<i>UVA faktor</i>	<i>kritická vlnová délka</i>
nízká ochrana	6	6 – 9.9	1/3 celkového SPF	370 nm
	10	10 – 14.9		
střední ochrana	15	15 – 19.9		
	20	20 – 24.9		
	25	25 – 29.9		
vysoká ochrana	30	30 – 49.9		
	50	50 – 59.9		
velmi vysoká ochrana	50+	60 - ∞		

Účinnost prostředků ke slunění

Výběr probandů, etické principy testování

- souhlas etické komise testovacího zařízení
- CIOMS - Mezinárodní etická směrnice pro biomedicínský výzkum zahrnující lidské účastníky (2002)
- princip dobrovolnosti
- podpis individuálního informovaného souhlasu
- pauza mezi testy - 2 měsíce
- 2 měsíce po posledním testu ne na slunce
- ne v letních měsících
- do testu 2 měsíce po posledním slunění

Stanovení SPF - COLIPA 2006

Kožní fototyp:

⇒ SPF - I, II, III (Fitzpatrick classification)

Standardy:

⇒ SPF - pro $\text{SPF} < 20$ - P2, P3, P7, pro $\text{SPF} \geq 20$ - P2, P3

Aplikace standardů a testovaných vzorků:

⇒ SPF - 2 mg/cm²

Expozice:

⇒ - pro $\text{SPF} < 25$ - faktor 1,25 (11-13-17-21-26-33 mJ/cm²)
- pro $\text{SPF} \geq 25$ - faktor 1,12 (15-17-19-21-24-26 mJ/cm²)

Stanovení SPF - COLIPA 2006

Reakce:

⇒ **MED** - neošetřená kůže, standard, testovaný vzorek

MED = minimální erytémová dávka - nejnižší dávka UV záření, která způsobuje zřetelný, viditelný erytém v místě expozice 16 - 24 hodin po ozáření

Intervaly odečtu:

⇒ 6 - 24 hodin po skončení záření

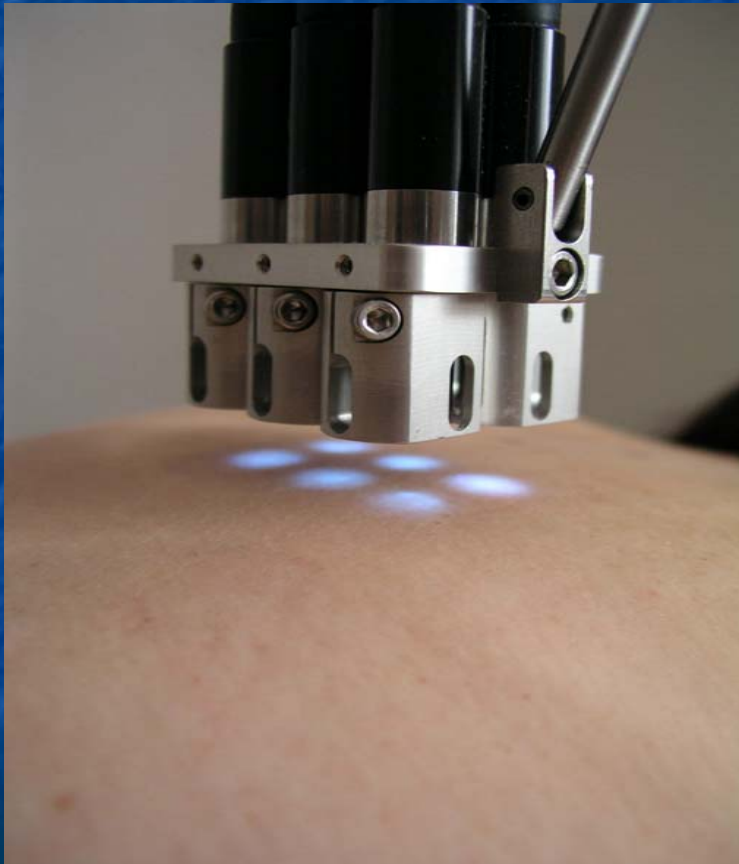
Výpočet, statistické zpracování:

$$SPF_i = \frac{MED_p}{MED_u}$$

SPF = aritmetický průměr SPF_i

Maximální počet vzorků v testu - 4.

UV simulátor 601-300

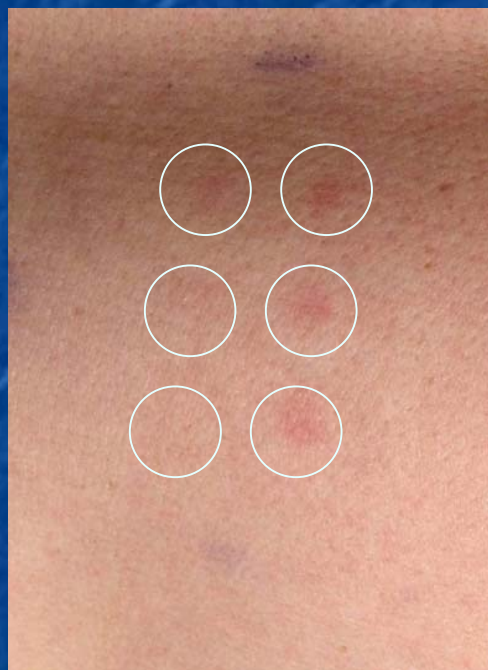

- xenonová lampa s kontinuálním emisním spektrem
- simulace slunečního záření v rozsahu 290 - 400 nm, příkon 300 W
- ozařovaná plocha 5 x 6 cm v šesti bodech o průměru 1 cm
- série intenzit rostoucí geometrickou řadou (faktor 1,12; 1,25)
- velikost dávky se nastavuje společně pro všechny výstupy dobou osvitů

SPF - UVA + UVB záření

Ilustrační foto

Reakce obvyklá

Reakce při
nesprávně
zadaném SPF

Přetrvávající
pigmentace

ISO normy SPF / UVA-PF

ISO TC 217 „Cosmetics“/ WG7 „Sun Protection“

- Evropský výbor pro normalizaci (CEN) byl pověřen vypracováním evropských norem v oblasti testování SPF a UVA-PF
- CEN přenesl mandát na ISO, které převzalo vedení v oblasti zpracování metod pro stanovení výše ochrany proti UVA a UVB *in vivo* i *in vitro*

⇒ SPF *in vivo*, SPF *in vitro*

⇒ UVA-PF *in vivo*, UVA-PF *in vitro*

UVA-PF in vitro - ISO/WD 24443

Determination of Sunscreen UVA Photoprotection *In vitro*

(ISO/TC 217 N 206, 25.11.2009)

- **největší podíl** - Francie, Německo a USA
- **konsensus mezi** zeměmi EU, USA, Japonsko, Jižní Afrika, Austrálie, Norsko, Korea, Brazílie, Irán, apod. s ohledem na odlišný způsob legislativy na přípravky k ochraně proti UV záření

Spektrofotometr:

UV-VIS Cary 1E s přídatným difúzně reflektančním příslušenstvím

Labsphere DRA-CA-301 (integrační koule) pro měření v rozsahu vlnových délek 290-400 nm

Draft ISO/WD 24443 - Přístroje a materiály

Kontrola:

kalibrační PMMA destičky pro ověření funkce přístroje

UV zdroj pro expozici:

solární simulátor Solar Light (USA) pro intenzitu

záření 40 J/cm² a Sol 500 (Dr.Hoenle) pro intenzitu záření 4 J/cm²

Substrát:

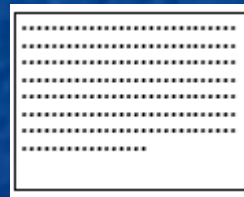
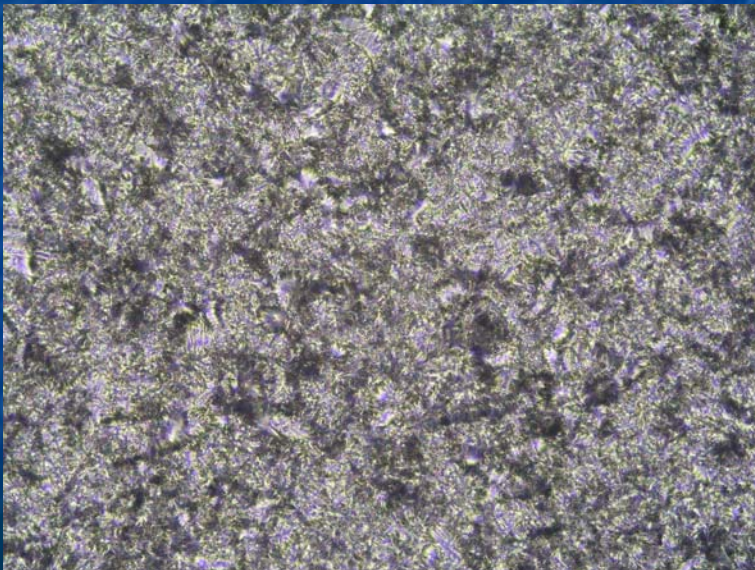
destička z PMMA s texturovanou horní plochou (zdrsnění na 2 μm skleněnými kuličkami, 90-150 μm , 6 bar), nefluorescenční, UV transparentní (v rozmezí 290-400 nm propouští více než 90 % transmise), fotostabilní

Draft ISO/WD 24443 - Přístroje a materiály

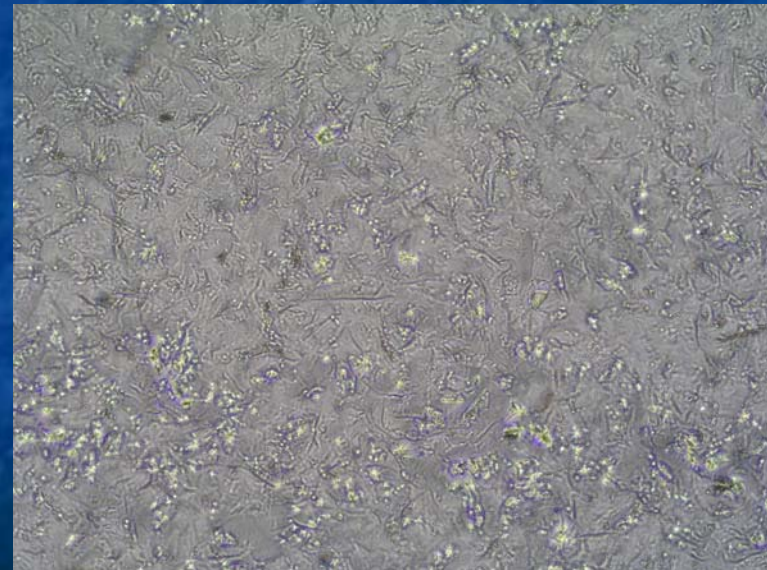
Příprava vzorku a vlastní měření:

- 100% transmisní vzorek – 15 mg glycerinu na PMMA destičku (25 cm²)
- aplikace vzorku na PMMA destičku – 0,75 mg/cm² během 30 s (malé kapičky stejného objemu)

PMMA destička

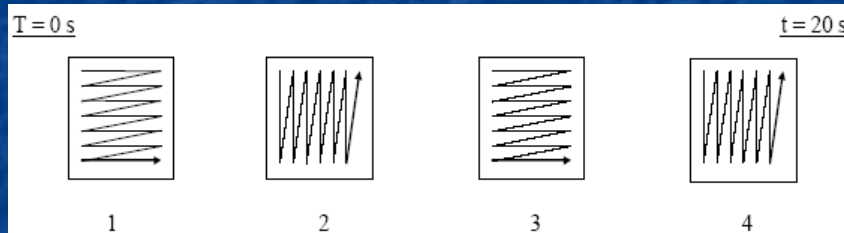
destička s glycerinem

Draft ISO/WD 244443 - Přístroje a materiály

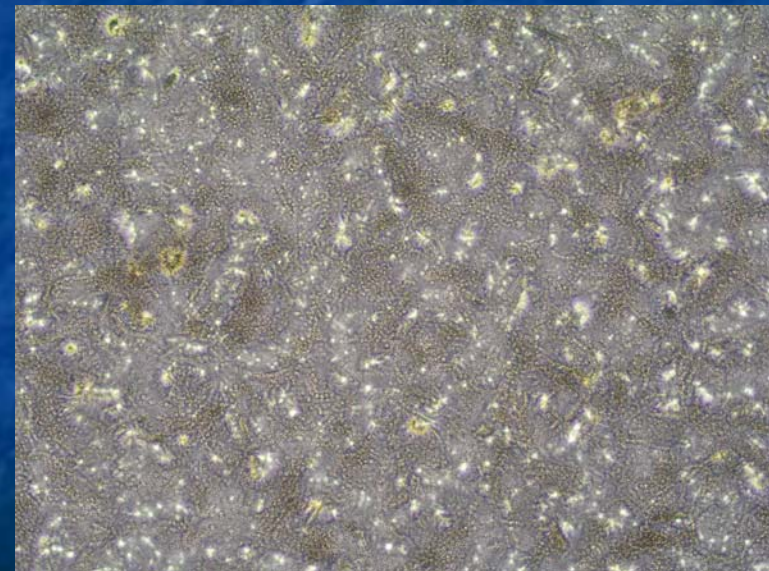
Příprava vzorku a vlastní měření:

- rozetření naneseného vzorku během 60 vteřin

destička se vzorkem krému

- 15 minut v temnu
- měření UV-transmitance před ozářením
- stanovení dávky pro ozáření
 $D = UVAPF0 \times 1,2 \text{ J/cm}^2$
- měření UV-transmitance po ozáření

COLIPA *in vitro* UVAPF TEST METHOD RESULTS

Product:	
Labelled <i>in vivo</i> SPF	23,3
Amount of product	
Plate N°	10
Nb of spots (readings / plate)	10
Date	10.11.2009
Solar simulator for UV-exposure	
SpectroAnalyser	
Operator	Rádlová
Plate Temp. at end of exposure	Not reported

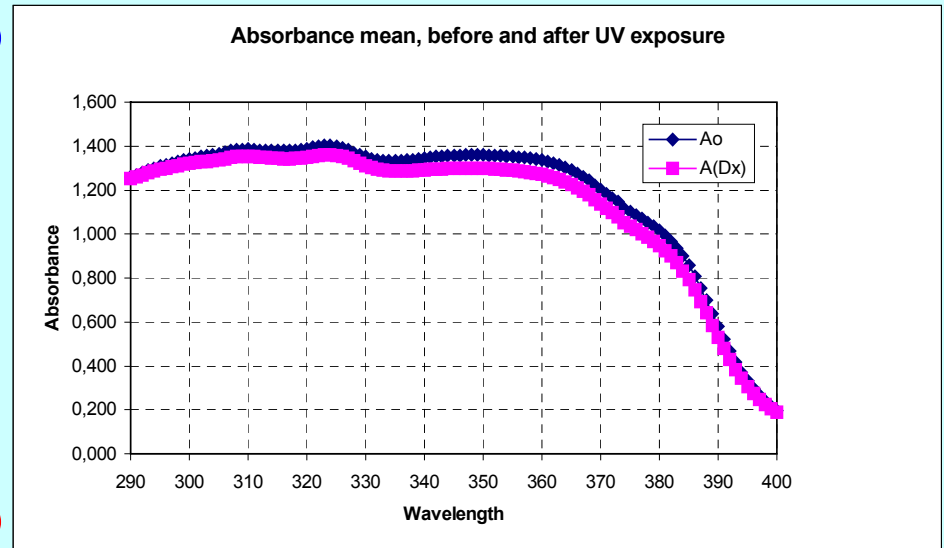
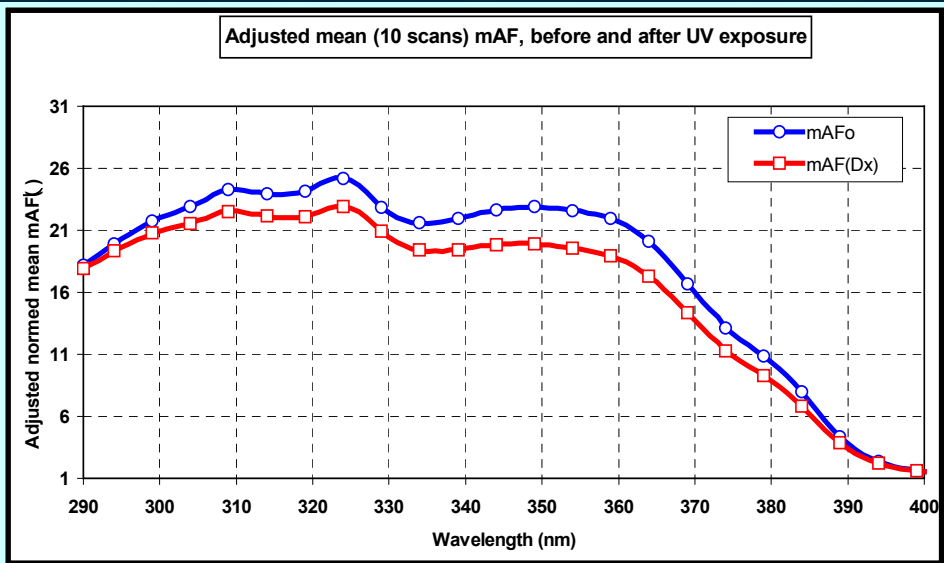
UVAPFo (Static)		16,99
Adjustment coefficient for SPFo = SPF	Co	-0,993
Raw and adjusted SPFo	0,0	23,3

Dx (with Do per unit UVAPFo :)	J.cm⁻²	1,2	20,39
UVA irradiance (raw; k; cal. mW.cm⁻²)	4,0	1,20	4,8
UV exposure duration (Suntest^R)	hh:mm:ss	1:11:02	
	CV% (mAF)		-0,8%

<i>in vitro</i> UVAPF	UVAPF (Dx)	14,77
------------------------------	--------------------	--------------

λ_c (Static)	378,00
-------------------------------	---------------

λ_c (Dx)	378,00
---------------------------	---------------

UVA/UVB ratio before exposure	0,83
--------------------------------------	-------------

UVA/UVB Ratio after exposure	0,81
-------------------------------------	-------------

COLIPA *in vitro* UVAPF TEST METHOD RESULTS

Product:	
Labelled <i>in vivo</i> SPF	31,5
Amount of product	
Plate N°	10
Nb of spots (readings / plate)	10
Date	10.11.2009
Solar simulator for UV-exposure	
SpectroAnalyser	
Operator	Rádlová
Plate Temp. at end of exposure	Not reported

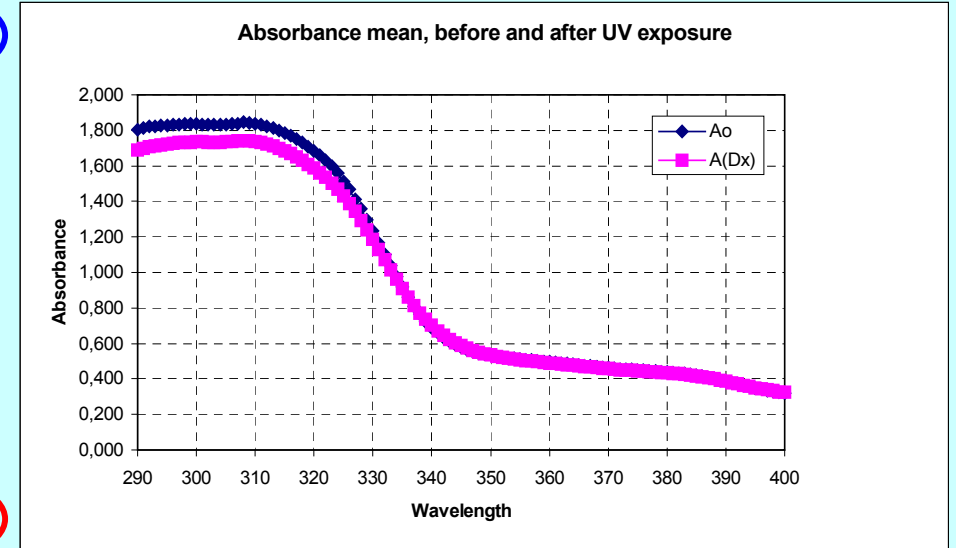
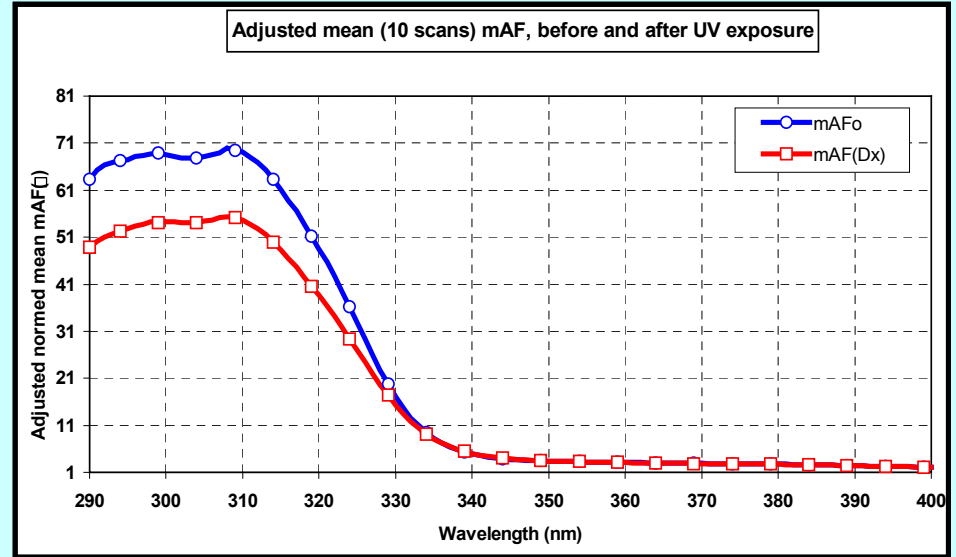
UVAPFo (Static)		3,46
Adjustment coefficient for SPFo = SPF	Co	-1,010
Raw and adjusted SPFo	0,0	31,5

Dx (with Do per unit UVAPFo :)	J.cm⁻²	1,2	4,15
UVA irradiance (raw; k; cal. mW.cm⁻²)	4,0	1,20	4,8
UV exposure duration (Suntest^R)	hh:mm:ss	0:14:27	
	CV% (mAF)		-1,1%

<i>in vitro</i> UVAPF	UVAPF (Dx)	3,44
------------------------------	--------------------	-------------

λ_c (Static)	373,00
--	---------------

λ_c (Dx)	374,00
------------------------------------	---------------

UVA/UVB ratio before exposure	0,36
--------------------------------------	-------------

UVA/UVB Ratio after exposure	0,37
-------------------------------------	-------------

Srovnání obsahu UV filtrů

Výrobek / deklarované UV filtry na obale	stanovené UV filtry
6. SPF 20 / Německo - UVA-PF in vitro 14.77 butyl methoxydibenzoylmethane UVA octocrylene UVB bis-ethylhexyloxyphenol methoxyphenyl triazine UVA / UVB sodium phenylbenzimidazole sulfonate UVB titanium dioxide UVA / UVB	BDM 2,66 % hmotn. OCR 3,46 % hmotn. nestanoveno PBS 1,73 % hmotn. TiO ₂ 0,86 % hmotn.
8. SPF 30 / ČR - UVA-PF in vitro 3,44 ethylhexyl methoxycinnamate UVB butyl methoxydibenzoylmethane UVA	OMC 7,05 % hmotn. BDM < 0,35 % hmotn.

Výsledky dozoru

KHS Královéhradeckého kraje

12 výrobků / 6 pro děti

- ⇒ stanovení obsahu UV filtrů - ZÚ Hradec Králové
metoda vysokoúčinné kapalinové
chromatografie s detekcí v UV oblasti
- ⇒ stanovení SPF in vivo - SZÚ Praha
- ⇒ stanovení UVA-PF in vitro - SZÚ Praha

Stanovení UV filtrů (1)

Výrobek / deklarované UV filtry na obale	stanovené UV filtry
1. SPF 8 / ČR octyl dimethyl PABA UVB	ODP 5,52 % hmotn.
2. SPF 10 / Německo butyl methoxydibenzoylmethane UVA octocrylene UVB	BDM 3,44 % hmotn. OCR 8,06 % hmotn.
3. SPF 10 / ČR ethylhexyl methoxycinnamate UVB titanium dioxide UVA / UVB methylene bis-benzotriazolyl tetramethylbutylphenol UVA / UVB	OCM 2,36 % hmotn. TiO ₂ 1,63 % hmotn. nestanoveno

Stanovení UV filtrů (2)

Výrobek / deklarované UV filtry na obale	stanovené UV filtry
4. SPF 15 / ČR octocrylene UVB titanium dioxide UVA / UVB butyl methoxydibenzoylmethane UVA	OCR 6,92 % hmotn. TiO ₂ 1,59 % hmotn. BDM 1,00 % hmotn.
5. SPF 15 / Francie octocrylene UVB butyl methoxydibenzoylmethane UVA titanium dioxide UVA / UVB terephthalylidene dicamphor sulfonic acid UVA	OCR 7,73 % hmotn. BDM 0,50 % hmotn. TiO ₂ 0,98 % hmotn. TDS 0,26 % hmotn.

Stanovení UV filtrů (3)

Výrobek / deklarované UV filtry na obale	stanovené UV filtry
6. SPF 20 / Německo butyl methoxydibenzoylmethane UVA octocrylene UVB bis-ethylhexyloxyphenol methoxyphenyl triazine UVA / UVB sodium phenylbenzimidazole sulfonate UVB titanium dioxide UVA / UVB	BDM 2,66 % hmotn. OCR 3,46 % hmotn. nestanoveno PBS 1,73 % hmotn. TiO ₂ 0,86 % hmotn.
7. SPF 25 / ČR ethylhexyl methoxycinnamate UVB titanium dioxide UVA / UVB butyl methoxydibenzoylmethane UVA phenylbenzimidazole sulfonic acid UVB	OCM 7,52 % hmotn. TiO ₂ 2,53 % hmotn. BDM 0,85 % hmotn. PBS 2,79 % hmotn.

Stanovení UV filtrů (4)

Výrobek / deklarované UV filtry na obale	stanovené UV filtry
8. SPF 30 / ČR ethylhexyl methoxycinnamate UVB butyl methoxydibenzoylmethane UVA	OMC 7,05 % hmotn. BDM < 0,35 % hmotn.
9. SPF 30 / Německo octocrylene UVB ethylhexyl salicylate UVB butyl methoxydibenzoylmethane UVA titanium dioxide UVA / UVB phenylbenzimidazole sulfonic acid UVB	OCR 9,31 % hmotn. OS 4,91 % hmotn. BDM 3,34 % hmotn. TiO ₂ 3,34 % hmotn. PBS 2,01 % hmotn.
10. SPF 30 / ČR ethylhexyl methoxycinnamate UVB phenylbenzimidazole sulfonic acid UVB titanium dioxide UVA / UVB butyl methoxydibenzoylmethane UVA	OCM 5,21 % hmotn. PBS 4,47 % hmotn. TiO ₂ 2,61 % hmotn. BDM 0,53 % hmotn.

Stanovení UV filtrů (5)

Výrobek / deklarované UV filtry na obale	stanovené UV filtry
11. SPF 30 / Německo octocrylene UVB butyl methoxydibenzoylmethane UVA titanium dioxide UVA / UVB ethylhexyl salicylate UVB bis-ethylhexyloxyphenol methoxyphenyl triazine UVA / UVB	OMC 9,90 % hmotn. BDM 4,36 % hmotn. TiO ₂ 4,4 % hmotn. OS 3,22 % hmotn. nestanoveno
12. SPF 50 / Německo octocrylene UVB butyl methoxydibenzoylmethane UVA titanium dioxide UVA / UVB bis-ethylhexyloxyphenol methoxyphenyl triazine UVA / UVB	OCR 9,89 % hmotn. BDM 4,53 % hmotn. TiO ₂ 4,31 % hmotn. nestanoveno

Stanovení SPF in vivo a UVA-PF in vitro

č.vz.	SPF značené	SPF in vivo	IS	UVA-PF in vitro
1/ČR	8	7,5	7,1 - 8,0	1,01
2/SRN	10	12,9	11,8 - 14,0	12,26
3/ČR	10	11,2	10,1 - 12,3	1,78
4/ČR	15	15,7	14,5 - 16,9	7,09
5/FR	15	16,9	15,3 - 18,5	6,38
6/SRN	20	23,3	20,8 - 25,8	14,77
7/ČR	25	27,0	25,9 - 28,1	1,72
8/ČR	30	31,5	28,0 - 35,0	3,44
9/SRN	30	32,2	30,5 - 33,9	19,34
10/ČR	30	31,0	29,1 - 32,9	1,69
11/SRN	30	32,2	30,9 - 33,7	20,1
12/SRN	50	59,9	54,8 - 65,0	28,96

Závěr

- ✓ **dodržovat Doporučení Komise 2006/647/ES stanovení SPF, značení výšky SPF a kategorií, upozornění pro spotřebitele (piktogramy)**
- ✓ **pozornost sestavení receptury**
  - **riziko pro probandy**
  - **riziko pro spotřebitele**

Cílený dozor zaměřený na dětské prostředky na ochranu proti slunečnímu záření zahájen !!!

Děkuji za pozornost

RNDr. Hana Bendová

vedoucí

Oddělení laboratoří biomedicíny

NRC pro kosmetiku

Státní zdravotní ústav Praha

tel.: 2 6708 2321

e-mail: hbendova@szu.cz

